

RADVILIŠKIO RAJONO SAVIVALDYBĖS KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBOS 2021 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

Radviliškio rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba (toliau – Tarnyba) yra kontrolės ir audito institucija, prižiūrinti, ar teisėtai, efektyviai, ekonomiškai ir rezultatyviai valdomas ir naudojamas Radviliškio rajono savivaldybės (toliau – Savivaldybė) turtas ir patikėjimo teise valdomas valstybės turtas, kaip vykdomas Savivaldybės biudžetas ir naudojami kiti piniginiai ištekliai. Vykdydama įstatymų nustatytas funkcijas, Tarnyba planuoja ir atlieka finansinius ir veiklos auditus, rengia ir teikia Tarybai įstatymu nustatytas išvadas, atlieka kitas priskirtas kontrolės funkcijas, priima ir nagrinėja gyventojų skundus, susijusius su Savivaldybės turtu ar piniginėmis lėšomis, teikia išvadas dėl tokio tyrimo rezultatų.

Tarnybos veikla grindžiama nepriklausomumo, teisėtumo, viešumo, objektyvumo ir profesionalumo principais. Pavestas funkcijas galima efektyviai įgyvendinti tik tada, kai įstaiga yra nepriklausoma. Tarnyba, atlikdama auditus, vadovaujasi tarptautinių audito standartų pritaikymo, nuomonės nepriklausomumo, viešosios atskaitomybės, audituojamo subjekto vadovybės atsakomybės, vidaus kontrolės, duomenų prieinamumo, viešųjų ir privačiųjų interesų konflikto vengimo principais.

Tarnyba savo veikloje vadovaujasi Lietuvos Respublikos Konstitucija, Lietuvos Respublikos įstatymais, Valstybinio audito reikalavimais, Valstybės kontrolės parengtomis metodikomis, kitais teisės aktais bei Tarnybos nuostatais. Tarnybos vidaus darbą reglamentuoja Tarnybos darbo tvarkos taisyklės, valstybės tarnautojų pareigybės aprašymai ir kiti tvarkos aprašai bei taisyklės. Tarnybos veiklos išorinę peržiūrą atlieka Lietuvos Respublikos valstybės kontrolė.

Tarnybai vadovauja ir už jos veiklą atsako Savivaldybės kontrolierius. Jis kasmet atsiskaito Savivaldybės tarybai, Savivaldybės tarybos veiklos reglamente nustatyta tvarka ir terminais teikia Savivaldybės tarybai Tarnybos metinę veiklos ataskaitą. Tarnybos veiklos ataskaita arba jos santrauka skelbiama Savivaldybės interneto svetainėje.

II. TARNYBOS VYKDOMŲ FUNKCIJŲ TEISINIS PAGRINDAS

Tarnybos darbas 2021 metais buvo vykdomas pagal Savivaldybės kontrolieriaus patvirtintą metinį veiklos planą. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymu, 2021 metų veiklos plano projektas buvo pateiktas svarstyti Savivaldybės tarybos Kontrolės komitetui, prieš tai įvertinus savivaldybės tarybos narių pateiktus pasiūlymus dėl veiklos plano. Gavus pritarimą, planas patvirtintas Savivaldybės kontrolieriaus įsakymu ir pateiktas Valstybės kontrolei. Tarnybos 2021 metų veikla buvo planuojama ir vykdoma taip, kad užtikrintų prioritetinių užduočių – Išvadų dėl pateikto tvirtinti 2021 metų Savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių ir išvados dėl Savivaldybės biudžeto ir turto naudojimo – parengimą ir pateikimą Tarybai. Planuojant audito apimtis, atsižvelgta į Tarnybos žmogiškuosius išteklius.

Tarnybos veiklos prioritetai – kokybiškas audito atlikimas ir jo poveikio stiprinimas. Atsižvelgdama į Tarptautinių audito standartų reikalavimus, Tarnyba formuoja tokią veiklos politiką, kuri leistų pasirinkti tinkamą audito strategiją, laiku įvykdyti suplanuotas užduotis, užtikrintų Valstybinio audito reikalavimus atitinkančią audito kokybę. Tarnybos strateginiai tikslai – skatinti ir plėtoti vietos savivaldą; užtikrinti efektyvų savarankiškųjų (Konstitucijos ir įstatymų nustatytų (priskirtų)) savivaldybės funkcijų vykdymą; padėti savivaldybei tinkamai valdyti turtą, lėšas ir kitus išteklius.

III. TARNYBOS VALDYMAS

Kiekvienais metais Savivaldybės taryba nustato Tarnybai asignavimų dydį. Tarnybai 2021 metais buvo skirta 82,9 tūkst. eurų savivaldybės biudžeto asignavimų, iš kurių 93,7 proc. buvo panaudota darbo užmokesčiui ir socialinio draudimo įmokoms, 5,6 proc. – prekių, paslaugų bei turto įsigijimui. Savivaldybės tarybos paskirti asignavimai buvo naudojami pagal patvirtintą sąmatą. Tarnyboje dirba 3 valstybės tarnautojai. Tarnybos lėšų apskaitą tvarko Radviliškio savivaldybės administracijos Buhalterinės apskaitos skyrius pagal patvirtintą Buhalterinės apskaitos paslaugų teikimo sutartį.

Auditoriui šiandien keliami labai griežti profesiniai reikalavimai – ne tik išmanyti buhalterinę apskaitą ir pagal audito reikalavimus patikrinti biudžeto ir finansines ataskaitas, įrašus apskaitos registruose, bet ir būti analitiku, strategu, ekspertu, vadybininku, psichologu bei gerai išmanyti teisės aktus. Nuolatinis tobulėjimas ir mokymasis yra būtina sąlyga profesionaliam auditui atlikti, todėl 2021 metais Tarnybos darbuotojai dalyvavo seminaruose, kuriuose kėlė kvalifikaciją strateginio planavimo, veiklos audito atlikimo, ilgalaikio turto apskaitos, <https://www.vataras.lt/vtis/VVP/KvalifikacijosTobulinimasEdit/0/2/Details/949121?mode=Viewvie> šojo sektoriaus apskaitos, atskaitomybės, srityse. Kvalifikacijos kėlimui panaudota 1,3 tūkst. eurų skirtų asignavimų. Kvalifikacijos kėlimo klausimais bendradarbiauta su Savivaldybių kontrolierių asociacijos narėmis kitų savivaldybių kontrolės ir auditų tarnybomis gerosios praktikos sklaidimu, pasidalijimu, siekiant pagerinti auditų kokybę bei pakelti Tarnybų prestižą.

Tarnyboje vykdomos ir kitos Tarnybos darbo organizavimo ir valdymo funkcijos be teisės aktais jai deleguotų išorės audito funkcijų: planuojamas įstaigos biudžetas, archyvuojami dokumentai, rengiami ir tvarkomi Tarnybos dokumentai, personalo valdymas, valstybės tarnautojų mokymas, jų tarnybinės veiklos vertinimas, vykdomos kitos funkcijos, nesusijusios su audito atlikimu.

IV. 2021 METŲ AUDITAI IR KONTROLĖS FUNKCIJOS

Įgyvendindami Lietuvos Respublikos vietos savivaldos nuostatas Tarnybos darbuotojai parengė ir Savivaldybės tarybai pateikė išvadas ir audito ataskaitą dėl Radviliškio rajono savivaldybės 2020 metų konsoliduotųjų ataskaitų rinkinių. Atlikto finansinio (teisėtumo) audito „Radviliškio rajono savivaldybės 2020 m. konsoliduotųjų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių bei savivaldybės biudžeto ir turto naudojimo“ tikslas – įvertinti Radviliškio rajono savivaldybės 2020 metų konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio ir savivaldybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumo ir jų naudojimo įstatymų nustatytiems tikslams duomenų tikrumą bei teisingumą ir pareikšti nepriklausomą nuomonę. Audito procedūros atliktos Radviliškio rajono savivaldybės administracijoje, VšĮ Radviliškio ligoninėje, Radviliškio rajono savivaldybės švietimo ir sporto paslaugų centre, Radviliškio Gražinos pagrindinėje mokykloje, Radviliškio r. M. Šikšnio gimnazijoje, Radviliškio r. Baisogalos gimnazijoje, Radviliškio Lizdeikos gimnazijoje, Radviliškio r. Šeduvos gimnazijoje, Radviliškio V. Kudirkos progimnazijoje, Radviliškio r. Baisogalos mokykloje-darželyje, Radviliškio parapijos bendruomenės socialinių paslaugų centre, Šeduvos globos namuose, Radviliškio plaukimo baseine. Audituojamų subjektų ūkinė – finansinė veikla įvertinta pagal šiuos pagrindinius kriterijus: tikrumą, teisėtumą, buvimą, įvertinimą, atskleidimą ir baigtumą. Audito metu parengti darbo dokumentai, išsiųsti raštai įstaigoms, parašyta ataskaita, išvados.

Pareikšta sąlyginė nuomonė dėl konsoliduotųjų finansinių ataskaitų bei besąlyginė nuomonė dėl biudžeto vykdymo ataskaitų. Sąlyginė nuomonė reiškia, kad auditoriai turėjo reikšmingų pastabų dėl finansinės atskaitomybės ir (ar) kitų ataskaitų, apskaitos sistemos ir teisės aktų, kurie keičia auditorių nuomonę. Besąlyginė nuomonė pareiškiamą, kai auditoriai neturi reikšmingų pastabų, kurios keistų auditorių nuomonę. Neištaisyti reikšmingi neatitikimai pateikti Audito ataskaitoje dėl kurių įstaigoms pateiktos rekomendacijose.

Audituoti subjektai įsipareigojo dalį rekomendacijų įgyvendinti iki 2021 metų pabaigos. Jų įgyvendinimo stebėsenos rezultatai rodo, kad įstaigos: aukcionuose parduodamą turtą iškėlė iš

ilgalaikio materialiojo turto į trumpalaikio turto atsargų grupę; pastatų esminio pagerinimo sumomis, kurios buvo klaidingai užregistruotos Kito ilgalaikio turto grupėje, padidino kapitaliai remontuotų, rekonstruotų pastatų vertes; tinkamai sąnaudų grupei priskyrė melioracijos įrenginių einamojo remonto išlaidas; apskaitoje parodė dėl keleivių vežimo vietiniais maršrutais nuostolingų reisų išankstinės kompensacijos ilgalaikiu turtu gautas pajamas ir patirtas sąnaudas; sudarė komisiją sprendimams priimti dėl ilgalaikio materialiojo turto iškomplektavimo; patikslino inventorizacijos aprašą; patvirtino tvarką dėl komandiruotės metu sunaudotų degalų įsigijimo išlaidų kompensavimo darbuotojams.

Siekiant įvertinti, kaip Radviliškio rajono savivaldybėje vykdomas kultūros plėtojimas, finansavimas ir priežiūra, Taryba atliko veiklos auditą šioje srityje. Kultūra kaip visuomenės gyvenimo dalis užima ypač svarbią vietą ir kuria pridėtinę vertę įvairiose visuomenės gyvenimo srityse. Jos plėtojimas daro teigiamą įtaką šalies ūkio, ekonomikos augimui, visuomenės raidai ir pasaulėžiūrai. Savivaldybė per Kultūros įstaigas įgyvendina savo tikslus ir skiria tam finansavimą, todėl svarbu, kad įstaigos maksimaliai patenkintų visuomenės lūkesčius ir jų veiklos rezultatai būtų vertinami atsižvelgiant į kiekybinius ir kokybinius pasiekimus. Įvertinus audito metu nustatytus dalykus, buvo pateikta 15 rekomendacijų, kurias įgyvendinus būtų atlikti svarbūs politikos formavimo darbai, aiškiai nustatytos įstaigų, atsakingų už kultūros formavimą, funkcijos, geriau planuojama veikla, nukreipta į rezultatus.

Taryba 2020 metais kartu su aukščiausia audito institucija – Valstybės kontrole, atliko Savivaldybės nekilnojamojo turto valdymo auditą ir pateikė 12 rekomendacijų, kurias tinkamai įgyvendinus Savivaldybės nekilnojamas turtas būtų racionaliau tvarkomas įstaigų veikloje atliekant savivaldybių funkcijas ir atitiktų joms iškeltus tikslus, taip pat būtų efektyviau planuojamas jo panaudojimas vadovaujantis veiklos strategija. Savivaldybės nekilnojamas turtas yra viena iš priemonių savivaldybių funkcijoms atlikti, todėl jis turi būti racionaliai tvarkomas, duoti naudą visuomenei ir tenkinti viešuosius interesus. 2021 metais buvo stebimas rekomendacijų pateiktų audituotiems subjektams įgyvendinimas, organizuojami pasitarimai, rašomi raštai subjektams. Rekomendacijų įgyvendinimo klausimai taip pat buvo aptarti ir Kontrolės komiteto posėdžiuose.

Atsižvelgiant į audito metu pateiktas rekomendacijas ir išvadas: sutrumpintas Savivaldybės turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo ataskaitos pateikimo terminas ir pakeista rengimo tvarka, kad ataskaitoje pateikta informacija būtų operatyvi, aktuali, ir laiku išanalizuota priimant turto valdymo, naudojimo ir disponavimo sprendimus; patvirtintas nekilnojamųjų daiktų pirkimo, nuomos ir panaudos teisių į šiuos daiktus įsigijimo savivaldybės vardu iš kitų subjektų tvarkos aprašas; paskirti asmenys atsakingi už nekilnojamojo turto, nuomos ir panaudos sutarčių vykdymo kontrolę; išanalizuotos savivaldybės būsto nuomos kainos ir sumažintas savivaldybės būsto nuomos kainų atotrūkis nuo rinkos kainos; sprendžiamos prastos būklės, avarinių ir netinkamų gyventi Savivaldybės būsto fondo nekilnojamo turto tolimesnio panaudojimo galimybės; imtasi efektyvesnių veiksmų bei sustiprinta kontrolė, kad pasirašytos sutartys su Savivaldybės būsto fondo nuomininkais būtų vykdomos bei išieškotos nuomininkų pradelstos sumos; pakeistas turto perdavimo panaudos pagrindais laikinai neatlygintinai valdyti ir naudotis tvarkos aprašas; pasirašyta žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektų rengimo ir kadastrinių matavimų atlikimo paslaugų sutartis, kad visiems suformuotiems žemės sklypams po nekilnojamo turto būtų sudarytos valstybinės žemės panaudos sutartys su Nacionaline žemės tarnyba ir užregistruoti jie Nekilnojamo turto registre.

Taryba 2021 m. gruodžio 15 d. gavo Šiaulių apygardos prokuratūros viešojo intereso gynimo skyriaus raštą, į kurį atsižvelgus, Savivaldybės kontrolieriaus įsakymu buvo pradėtas tyrimas, siekiant išsiaiškinti, kaip organizuojamas Radviliškio rajono švietimo įstaigų, kurios yra sudariusios mokinių maitinimo viešojo pirkimo–pardavimo sutartis su VšĮ „Bruneros“, naujas mokinių maitinimo paslaugos teikimo pirkimas. Tyrimo rezultatai bus pateikti 2022 metų I ketv.

Savivaldybės Tarybai buvo pateiktos dvi išvados dėl galimybės Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka prisiimti skolinius įsipareigojimus ilgesniam kaip 10 metų terminui: 866 730,24 Eur ilgalaikę paskolą investiciniam projektui „Šeduvos lopšelio-darželio pastato

atnaujinimas (modernizavimas)“ finansuoti ir 721 592,00 Eur ilgalaikę paskolą investiciniam projektui „Radviliškio lopšelio-darželio Eglutė energinio efektyvumo didinimas“ finansuoti.

Tarnyba 2021 metų rugsėjo mėnesį pradėjo Radviliškio rajono savivaldybės 2021 metų konsoliduotųjų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių bei savivaldybės biudžeto ir turto naudojimo audito planavimo procedūras. Įvertintos rizikingos sritys, atsirinkti subjektai, kuriuose bus atliekamos audito procedūros. Savivaldybės tarybos Kontrolės komitetui pateiktas 2022 metų Tarnybos veiklos planas.

Tarnyba, vykdydama Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo nuostatas, nagrinėja iš gyventojų gaunamus prašymus, pranešimus, skundus ir pareiškimus dėl savivaldybės lėšų ir turto, patikėjimo teise valdomo valstybės turto naudojimo, valdymo ir disponavimo, tačiau 2021 metais skundų iš gyventojų negavo.

Vienas iš pagrindinių išorės auditą atliekančių institucijų tikslų yra užtikrinti, kad nuolat būtų teikiama informacija visuomenei apie audito rezultatus. Vadovaujantis Vietos savivaldos įstatymo 27 straipsnio 9 dalies 9 punktu, atliktų auditų ataskaitos ir išvados skelbiamos Savivaldybės interneto svetainėje adresu www.radviliskis.lt bei teikiamos Merui, Tarybai, Administracijos direktoriui, audituotų subjektų vadovams.

Auditoriai audituojamam subjektui pateikia rekomendacijas, padedančias tobulinti veiklą, sutaupyti lėšų, sumažinti išlaidas, gerinti veiklos kokybę, stiprinti valdymo, administracinius ir organizacinius procesus, efektyviau ir racionaliau valdyti turta, teisingai jį apskaityti ir inventorizuoti. Auditų metu pateiktos 34 rekomendacijos. Iš 13 rekomendacijų, kurių įgyvendinimo terminas pasibaigė 2021 m. gruodžio 31 d., visos įgyvendintos. Tarnyba nuolat stebi, kaip audituoti subjektai vykdo rekomendacijas, kurių įgyvendinimo terminas dar nesibaigęs. Biudžetinių įstaigų vadovai ir finansininkai, būdami asignavimų valdytojai ir jausdami teisės aktais nustatytą atsakomybę už efektyvų ir teisėtą asignavimų panaudojimą, operatyviai teikė dokumentus audito procedūroms atlikti, skubiai ir tinkamai taisė neatitikimus (klaidas).

Tarnyba, įgyvendindama nusistatytus uždavinius ir priemones, deda visas pastangas, kad auditai būtų atlikti kokybiškai, kad visos išvados būtų pagrįstos įrodymais, o auditų rezultatai ir teiktos rekomendacijos būtų reikšmingi ir padėtų gerinti savivaldybės administravimo paslaugų kokybę bei užtikrintų savivaldybės lėšų ir turto rezultatyvumą, ekonomiškumą ir efektyvumą.

Savivaldybės kontrolierė

Giedrė Sinkevičienė